

**ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ
ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง**

**FACTORS AFFECTING MANAGEMENT PROBLEMS AND OBSTACLES ON BUDGET OF THE
DEPARTMENT OF HIGHWAYS' FINANCE AND ACCOUNTING OFFICER**

นางสาวตฤณนาถ เลหาหล้า

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Email : dnat_la@hotmail.com

บทคัดย่อ

ในการวิจัยเรื่องวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง 2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง 3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการทดสอบ ประกอบด้วย เพศ คือ T-test อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน หาค่าโดยใช้สถิติ One-way ANOVA และปัจจัยภายใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้าง (Structure) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านระบบ (System) ด้านบุคคล (Staff) ด้านทักษะ (Skill) ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ใช้สถิติ Regression โดยกำหนดนัยสำคัญที่ 0.05

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.8 เป็นช่วงอายุ 31 – 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.0 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 61.3 มีตำแหน่งเจ้าพนักงาน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และมีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.5 จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ในระดับมาก โดยปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ ต่างกันกันความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ต่างกันกันความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยภายใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้าง (Structure) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านระบบ (System) ด้านบุคคล (Staff) ด้านทักษะ (Skill) ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) มีผลต่อความคิดเห็นด้านปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ

งบประมาณ, ปัจจัยภายใน 7 ด้าน

ABSTRACT

The research on "Factors affecting management problems and obstacles on budget of the department of highways' finance and accounting officer" had objectives 1.) To study demography affect management problems and obstacles on budget of department of highways' finance and accounting officer. 2.) To study internal affect management problems and obstacles on budget of department of highways' finance and accounting officer. 3.) To study root cause of management problems and obstacles on budget of department of highways' finance and accounting officer by compare the characteristics of personal (Gender, Age, Education, Position, and Experience work). The samples were department of highways' finance and accounting officer. The instruments used were 400 questionnaires. Statistics used in the tests are T-test (Gender), One-way ANOVA (Age, Education, Position, and Work Experience), Regression (7S Factors : Strategy, Structure, Style, System, Staff, Skill, Shared Value) There was a significant difference at .05

The results showed that have female more than male 69.80%. the age of most respondent between 31 to 40 years old at 36.00%, Education is Bachelor's degree or equivalent 61.30%, position is officer 31.50% and work experience is 11 years over 45.50%. The results showed that the opinion of most respondent are management problems and obstacles on budget of department of highways' finance and accounting office was at a good level. There was no significant difference among that affect management problems and obstacles on budget of department of highways' finance and accounting officer with different gender as a whole and in each aspects. Moreover, there was significant difference 0.05 level among that affect management problems and obstacles on budget of department of highways' finance and accounting officer with different age, education, position, and work experience and 7 internal Factors as a whole and in each aspects.

Keywords

Budget, 7S Factors

บทนำ

กรมทางหลวงเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม มีวิสัยทัศน์ คือ ระบบทางหลวงที่สะดวก ปลอดภัย เชื่อมโยงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และมีภารกิจหลัก ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านทางหลวง การก่อสร้าง และบำรุงรักษาทางหลวง ให้มีโครงข่ายทางหลวงที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทั่วประเทศ และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้ประชาชนที่ใช้เส้นทางได้รับ ความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย โดยการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ของกรมฯ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. 2558 – 2565 ระยะเวลา 8 ปี ให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

งบประมาณถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานขององค์กรรวมทั้งกรมทางหลวงบรรลุวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงกฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติ หลักเกณฑ์ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการงบประมาณให้ถูกต้อง รวดเร็ว ตามหลักการประโยชน์ และประหยัด ต่อราชการ

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานย่อมมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผู้ศึกษาจึงได้ทำการสำรวจปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง เพื่อนำข้อมูลไปศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณให้ถูกต้องตามกฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติ และหลักเกณฑ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

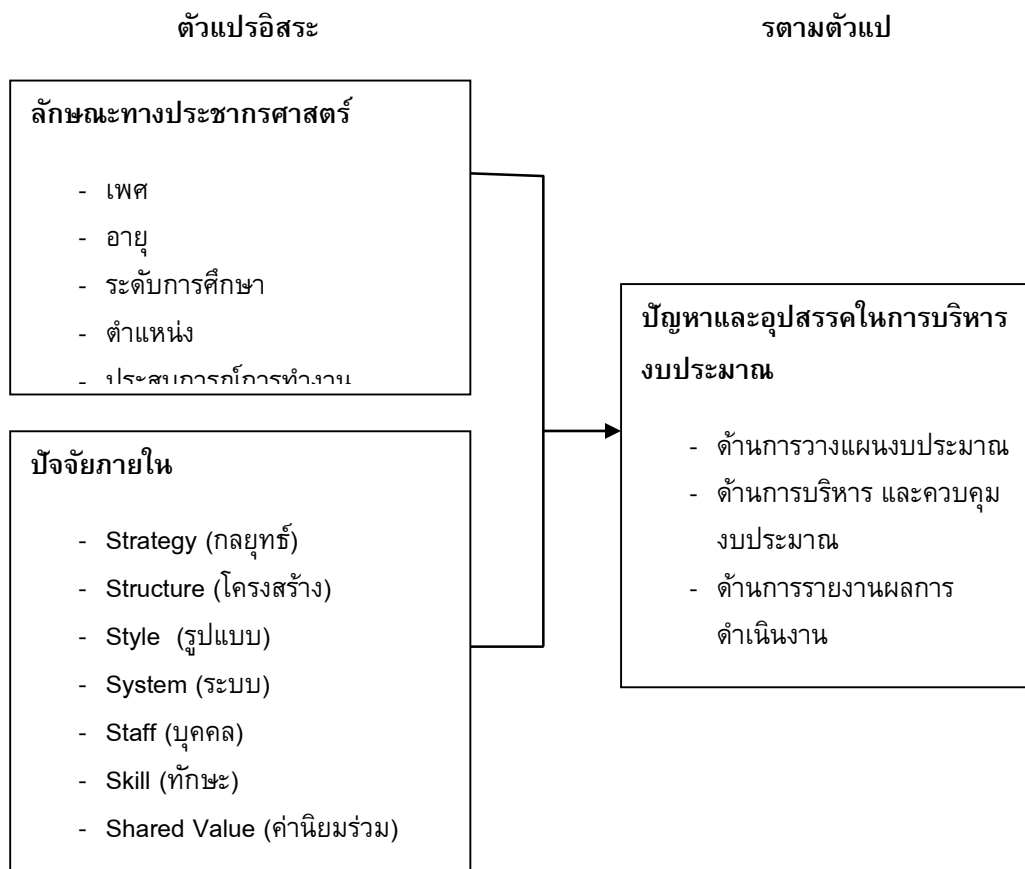
1. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ
2. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผนงบประมาณที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ
3. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการบริหารและควบคุมงบประมาณที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ
4. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการรายงานผลการดำเนินงานงบประมาณที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณสำหรับการศึกษาครั้งนี้ โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาและได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้ ขอบเขตด้านเนื้อหา ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ Strategy (กลยุทธ์) Structure (โครงสร้าง) Style (รูปแบบ) System (ระบบ) Staff (บุคคล) Skill (ทักษะ) Shared Value (ค่านิยมร่วม) ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ผู้วิจัยทำการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง จำนวน 400 คน ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาในเขตพื้นที่ หน่วยงานในสังกัดกรมทางหลวง ขอบเขตด้านระยะเวลา โดยระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ.2562 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 3 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องวิจัยครั้งนี้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีกลุ่มเป้าหมายคือเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และได้ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม(Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างคำถามขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัยและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน โดยจะเป็นแบบสอบถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ระเบียบวิธีวิจัย

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง โดยนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และอภิปรายผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ความคิดเห็น ปัจจัยภายในที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้าง (Structure) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านระบบ (System) ด้านบุคคล (Staff) ด้านทักษะ (Skill) ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) เป็นการศึกษาข้อมูลตัวอย่างจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มาทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์หาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง แตกต่างกัน โดยประกอบด้วย เพศ ค่าโดยใช้สถิติ T-test อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน หาค่าโดยใช้สถิติ One-way ANOVA และปัจจัยภายใน 7 ด้าน ได้แก่ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้าง (Structure) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านระบบ (System) ด้านบุคคล (Staff) ด้านทักษะ (Skill) ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ใช้สถิติ Regression

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

1. สรุปผลการศึกษาวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชากรพบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็น

เพศหญิง จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 และเพศชาย จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3

อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาได้แก่ อายุ 41-50 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 ลำดับที่ 3 คือ อายุ 20 – 30 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และน้อยที่สุดได้แก่ อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0

ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.5 และน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 16.2

ตำแหน่ง เจ้าพนักงาน มีจำนวนมากที่สุด คือ 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมา คือ นักวิชาการ มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 ลำดับที่ 3 คือ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ลำดับที่ 4 คือ พนักงานราชการ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และน้อยที่สุด คือ ลูกจ้างประจำ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ 5 – 10 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 น้อยที่สุด คือ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

1.2 ปัจจัยภายใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้าง (Structure) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านระบบ (System) ด้านบุคคล (Staff) ด้านทักษะ (Skill) ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ

1.2.1 ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ระดับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก

1.2.2 ด้านโครงสร้าง (Structure) ระดับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก มี

1.2.3 ด้านรูปแบบ (Style) ระดับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก มี

1.2.4 ด้านระบบ (System) ระดับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก

1.2.5 ด้านบุคคล (Staff) ระดับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับ

1.2.6 ด้านทักษะ (Skill) ระดับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก

1.2.6 ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ระดับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน

1.3.1 ด้านการวางแผนงบประมาณ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก

1.3.2 ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก

1.3.3 ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง พบว่า โดยรวมระดับมาก

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

พบว่า ปัจจัยด้านเพศ มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง แตกต่างกัน ทำให้ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวม ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัจจัยด้านอายุ การศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง แตกต่างกัน ทำให้ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านกลยุทธ์ (Strategy) กับการให้ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยด้านกลยุทธ์ (Strategy) ต่างกัน ทำให้ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวม ทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.029 ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.041 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ให้ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวม ทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่สร้างไว้

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง สามารถสรุปประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวมไม่ต่างกัน เพศชายและเพศหญิง อาจจะเป็นเพราะทุกเพศมีความเท่าเทียมกัน และเสมอภาคกันในการเข้ารับการบรรจุหรือเข้ามาทำงานในองค์กรภาครัฐ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปภาดา ช่างเพชรผล (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำงบประมาณของกรมราชองครักษ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงและเพศชาย มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำงบประมาณแตกต่างกัน ในด้านการจัดทำงบประมาณ มีระดับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดเตรียมงบประมาณ ในเรื่องรายละเอียดของแผนงาน/โครงการไม่มีความสอดคล้องกับนโยบายระดับต่างๆ ของชาติ

2. จากการศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวมต่างกัน อาจจะเป็นเพราะอายุที่แตกต่างกันทำให้มีความรอบคอบ และมีการตัดสินใจที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนภรณ์ ศุภประเสริฐ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า อายุส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

3. จากการศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวมต่างกัน อาจจะเป็นเพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้เกิดการเรียนรู้ และการสื่อสารที่เข้าใจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปภาดา ช่างเพชรผล (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำงบประมาณของกรมราชองครักษ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำงบประมาณแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ เรื่องเดช ศิลมี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ ส่วนราชการกองทัพอากาศ พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษามีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ ด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการเงิน การคลัง และงบประมาณ ด้านบริหารจัดการงบประมาณ ระบบสารสนเทศด้านงบประมาณ ด้านความร่วมมือและประสานงาน ของเจ้าหน้าที่งบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

4. จากการศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านตำแหน่งที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวมต่างกัน อาจจะเป็นเพราะตำแหน่งที่แตกต่างกันทำให้มีการแบ่งงานกันชัดเจน ตามลักษณะของงานให้ตรงตามตำแหน่ง ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เรื่องเดช ศิลมี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหา

และอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ ส่วนราชการกองทัพอากาศ พบว่า ปัจจัยด้านตำแหน่งมีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการเงิน การคลัง และงบประมาณ ของเจ้าหน้าที่งบประมาณ แตกต่างกัน และตำแหน่ง เสมียนงบประมาณ มีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณมากที่สุด

5. จากการศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวมต่างกัน ในด้านการวางแผนงบประมาณ และด้านการบริหารและควบคุมงบประมาณ อาจจะเป็นเพราะประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างทำให้เกิดการเรียนรู้ และรับทราบข้อมูลหลากหลายมิติทั้งด้าน การวางแผนการทำงานในแต่ละขั้นตอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ศุภประเสริฐ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ทำงานส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลด้านบุคลากร ด้านระบบและเทคโนโลยี และด้านการควบคุมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีไม่แตกต่างกัน

6. จากการศึกษาลักษณะปัจจัยภายใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ (Strategy) ด้านโครงสร้าง (Structure) ด้านรูปแบบ (Style) ด้านระบบ (System) ด้านบุคคล (Staff) ด้านทักษะ (Skill) ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) ที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณโดยรวมต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน อาจเป็นเพราะแต่ละด้านมีรายละเอียดและวิธีการที่มีความซับซ้อน ต้องใช้ความระมัดระวัง รวมทั้งข้อกฎหมาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติที่ค่อนข้างรัดกุมในการจัดทำ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง ในด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหาร และควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ในประเด็นที่เกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการวางแผนงบประมาณ ได้แก่ การทำแผนค่าขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี การทำแผนการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี การวางแผนด้านบุคลากรปฏิบัติงานด้านงบประมาณ และการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ต้องจัดทำให้ครอบคลุมภารกิจที่ได้รับ เพื่อให้การดำเนินงานไม่ติดขัดบกพร่อง ควรมีการวางแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน กำหนดกรอบอัตรากำลังให้สอดคล้องกับปริมาณและภารกิจของหน่วยงาน และควรจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนการจัดทำงบประมาณทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณได้เกิดความเข้าใจในแผนการจัดทำงบประมาณ รวมถึงเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ รวมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับได้มีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการทำแผนการจัดทำงบประมาณภายในองค์กร

2. ด้านการบริหารงานและควบคุมงบประมาณ ได้แก่ การบริหารจัดการเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จากการวิจัยจะเห็นว่าระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาจากการได้รับเงิน

จัดสรรไม่สอดคล้องกับปริมาณหรือค่าของงบประมาณที่ได้ขอ จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา การแก้ไขปัญหาคือต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดการใช้เงินที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ในขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณ ขั้นตอนการลงบันทึกด้านงบประมาณ จากการวิจัยจะเห็นว่ามียุทธศาสตร์ปัญหาอยู่ในระดับมาก เห็นควรจัดทำขั้นตอนกระบวนการทำงานให้ชัดเจนให้เป็นมาตรฐาน การใช้จ่ายงบประมาณตามหมวดที่ได้รับจัดสรร การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน และการสนับสนุนจากผู้บริหาร จากการวิจัยจะเห็นว่ามียุทธศาสตร์ปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน เห็นควรให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งฝ่ายบริหาร และฝ่ายปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และเกิดการประสานงานที่ดีร่วมกัน

3. ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ได้แก่ การรายงานผลการจัดทำงานงบประมาณ การติดตามและรายงานผลความเคลื่อนไหวงบประมาณ และระบบปฏิบัติการเพื่อรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จากการวิจัยจะเห็นว่ามียุทธศาสตร์ปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งการรายงานผลที่คลาดเคลื่อนส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณและการประเมินผลเกิดความเสียหายได้ เห็นควรมีระบบการรายงานผลตามรอบระยะเวลาที่ทันต่อสถานการณ์ เช่น รายเดือน รายไตรมาส รายปี และนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการรายงานผล เพื่อให้หน่วยงานส่วนกลางนำข้อมูลวางแผนดำเนินงานส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้นำไปปรับใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้เป็นรูปธรรม และก่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในองค์กรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และความพึงพอใจ ต่อประชาชนผู้ใช้ทางหลวง

2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าวางแผนด้านงบประมาณ การบริหารและควบคุมงบประมาณ และการรายงานผลการดำเนินงานงบประมาณ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัยปัจจัยด้านต่าง ๆ ทั้งด้านบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกด้าน โดยใช้หลักประโยชน์และประหยัดต่อหน่วยงานราชการและต่อประชาชน

ข้อจำกัดในงานวิจัยและงานวิจัยในอนาคต

ควรมีการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวง เพิ่มเติม โดยทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยหลาย ๆ ด้าน และเลือกตัวแปรที่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคได้อย่างชัดเจน โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ เช่น

- ศึกษาปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณประจำปี จำแนกตามหน่วยงาน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีนโยบายและแนวทางการบริหารงบประมาณที่แตกต่างกัน

- ศึกษาและวิจัย เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำงานงบประมาณร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายในกระทรวง หรือต่างกระทรวง

- ศึกษาและวิจัย เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ เชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กรมทางหลวง, (2562). ประวัติกรมทางหลวง. ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562, จาก

<http://www.doh.go.th/content/page/page/6>

กรรณิการ์ สิทธิชัย และสันติธร ภูริภักดี. (2561). การจัดการองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ที่เอื้อต่อการ
เป็นองค์กรนวัตกรรม กรณีศึกษาองค์กรที่ได้รับรางวัลองค์กรนวัตกรรมยอดเยี่ยม. มหาวิทยาลัยศิลปากร
เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม. (2541). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณาพจน์ พิสุทธิธรรมาภรณ์. (2551). สภาพปัญหาการปฏิบัติงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่
เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี, (2552). ร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นาฏชุตตา อรรถนารถ. (2542). สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารวิธีการงบประมาณแผ่นดิน:กรณีศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปกาดดา ช่างเพชรผล. (2555). ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำงบประมาณของกรมราชองครักษ์.
การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พัฒน์นรี อัฐวงศ์ และจิตติารีย์ วงศ์สูง. (2559). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่.

มณีรัตน์ สุพร. (2555). กรอบแนวคิดของแมคคินซี (McKinsey 7-S Framework). ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562,
จาก <https://www.gotoknow.org/posts/461173>

รสสุคนธ์ มกรมณี (2550). ทฤษฎีการแก้ปัญหา. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562. จาก

<https://www.academia.edu/4351245/ทฤษฎีการแก้ไขปัญหาและแนวปฏิบัติพื้นฐาน>

รัตนารณณ์ สุภประเสริฐ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและ

บัญชีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา.

การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ราชกิจจานุเบกษา, (2551). **พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552.**

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 109 ก 14 ตุลาคม 2551

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562. จาก

<http://www.royin.go.th/dictionary/>

เรืองเดช ศิลมี. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ**

ในของส่วนราชการกองทัพอากาศ. ปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ลัดดา ชาววังกรานต์. (2557). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ ของ**

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 กรมปศุสัตว์. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วัชร สะท้อนดี. (2559). **ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของ**

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการ

สาธารณะ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริวรรณ แก้วจินดา. (2554). **การจัดการงบประมาณและงบการเงินที่ดี ก้าวสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นโยบาย**

และการวางแผน. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562. จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/454369>

สถาบันพระปกเกล้า. (2546). **ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562, จาก**

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน>

สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2551). **49 ปี สำนักงบประมาณ. สำนักงบประมาณ กรุงเทพฯ.**

สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2552). **50 ปี สำนักงบประมาณ. สำนักงบประมาณ กรุงเทพฯ.**

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, (2551). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.**

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : กองการพิมพ์.

สุดที่รัก ธรรมสุน. (2561). ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรของ
พนักงานรัฐวิสาหกิจ กรณีศึกษา “การยางแห่งประเทศไทย”. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โสรัจ สุขถาวร. (2558). มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพใช้จ่ายงบประมาณ กรณีศึกษาการบริหารงบประมาณของ
กระทรวงการต่างประเทศ (ปี พ.ศ. 2556-2558). รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต
รุ่นที่ 7 ปี 2558.

อัญชลี ค้อคงคา และวราณี จิเจริญ. (2542). **เศรษฐศาสตร์ทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

DeBono (1971, 1991). **Lateral Thinking for Management**. New York: McGraw-Hill.

.....(1991). Teaching thinking. London:Penquin Books.

McNamara, C. (1999). **Basic guidelines to problem solving and decision making**.

Available : <http://www.authenticcityconsulting.com>